

d ů v o d ů:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení není oprávněn. Ne-případný jest poukaz žalobkyně v té příčině jednak na rozhodnutí nejvyššího soudu č. 2985 a 5577 Sb. n. s., která jednají o ochraně vlastního rodového jména (tedy ne tak zvaného krycího jména — pseudonymu —), jednak na rozhodnutí č. 11397 Sb. n. s., které se týká nekalé soutěže. Poukazuje-li žalobkyně na to, že § 43 obč. zák. poskytuje ochranu povahy absolutní také pseudonymu bez jakýchkoliv podmínek, přehlíží, že bylo její věci nejprve prokázati vůbec právní existenci pseudonymu jako takového, právní ochrany vyžadujícího. V našem právu není ovšem výslovně ustanoveno, za jakých okolností lze pseudonymu po právu nabýti a užívat. Plyne však z povahy věci, že skutečný všední život nedává prakticky podnětu k jeho užívání a tedy ani podkladu pro jeho všeobecnou právní ochranu, jako jest tomu při jménu rodovém. Mají tu tedy význam jen důležité, ochrany hodné zájmy umělců a spisovatelů, kteří užívají přijatého jména, k němuž se připíná jejich pověst, která by pak ovšem mohla býti poškozena (dotčena) neoprávněným přisvojováním si jejich jména krycího někým jiným. Podle toho jest pseudonym v právním pojetí smyslu slova jméno, kterého někdo užívá při nějaké zvláštní činnosti, na př. literární a umělecké, místo svého občanského jména k označení své osoby (nedovoleno při činnosti živnostenské a obchodní, srv. v tom směru Klangův Komentář k obč. zák., str. 365). Leč v souzeném případě již z listin na důkaz předložených plyne, že žalobkyně byla známa pod jménem »Mobi U...ová« a ne pouze »Mobi«. Nejde tedy při její umělecké činnosti o důsledné a výhradné užívání jména »Mobi«, nýbrž o užití rodového jména »U...ová« s přídomkem »Mobi«, a je proto i nezávažné, že byla někdy zkráceně zvána jen »Mobi«. Dále předpokládá zákonná ochrana pseudonymu, že jest postižený dotčen ve svých zájmech užíváním pseudonymu jinou osobou. Z toho však, co bylo ve sporu zjištěno, ba ani z vlastního tvrzení žalobkyně, nelze usuzovati hledíc na různost povolání a činnost sporných stran, že by tu mohla žalobkyni vůbec vzniknouti nějaká újma po stránce materiální či immateriální, a to ani v příčině její společenské nebo umělecké vážnosti, když se tu pseudonym nevztahuje ani na stejný obor působnosti (srv. Sedláček: Občanské právo čs., Všeobecné nauky, str. 151, a Klang: Komentář k obč. zák., str. 365 až 366).

Čís. 16239.

Účinek pozdější změny závazku hlavního dlužníka na závazek rukojmího.

Byla-li sjednána mezi věřitelem a hlavním dlužníkem bez jakékoli výhrady vztahující se na rukojemství dohoda (smír) o zaplacení hlavního dluhu v určitých splátkách, není věřitel oprávněn domáhati se zaplacení dluhu na rukojmím, dokud hlavní dlužník přesně koná splátky.

(Rozh. ze dne 30. června 1937, Rv II 176/36.)

Proti žalobě, již se žalobce Eduard P. domáhá na žalované zaplacení 2.000 Kč s přísl. z důvodu rukojemství převzatého prohlášením ze dne 30. září 1933, namítla žalovaná též to, že žalobce dne 21. února 1925 sjednal s hlavním dlužníkem Adolfem P. u okresního soudu v M. soudní smír, jímž se hlavní dlužník zavázal zaplatiti zažalovanou částku v měsíčních splátkách po 200 Kč, počínaje dnem 15. března 1935, a další splátky dne 15. každého poté následujícího měsíce, že smír ten se stal pravoplatný a byl Adolfem P. přesně dodržován. Soud první stolice zamítl žalobu zcela. Odvolací soud uznal co do částky 1.400 Kč s přísl. podle žaloby. Důvody: Je nesporné a první soud též zjistil, že žalobce zapůjčil dne 30. září 1933 Adolfu P. 2.000 Kč, jež měly býti do jednoho roku splaceny, a že písemným prohlášením ze dne 30. září 1933 převzala žalovaná za dotčený dluh Adolfa P. plnou záruku. I když nelze přisvědčiti žalobci, že by se žalovaná řečeným prohlášením byla zaručila solidárně za dluh Adolfa P., převzala přece tím závazek zaplatiti uvedený dluh, když hlavní dlužník jej do 30. září 1934 nezaplatí. Ježto pak žalobce proti hlavnímu dlužníku, jak odvolací soud zjišťuje spisem C 1701/34, podal upomínací žalobu a hlavní dlužník podal proti platebnímu rozkazu odpor, byl žalobce oprávněn podle § 1355 obč. zák. nastupovati proti žalované žalobou, o kterou jde. Uvádě-li žalobce v této žalobě, že žalovaná se zavázala písemným prohlášením zaplatiti dluh Adolfa P., nutno v tomto širším tvrzení spatřovati i tvrzení rukojemského závazku převzatého žalovanou. Úzký výklad, který první soud dává obsahu žaloby, není tu na místě. Uzavřel-li pak žalobce, jak první soud zjistil, ve sporu C 1701/34 s Adolfem P. smír, jímž se Adolf P. zavázal spláceti dluh 2.000 Kč s přísl. v měsíčních splátkách, počínaje 15. březnem 1935, pod ztrátou lhůt a exekucí, a zjistil-li první soud, že hlavní dlužník splátky tyto dosud přesně dodržuje, není tím nikterak dotčeno žalobcovo právo žádati na žalované dodržení závazku, který jako rukojmí převzala. Žalovaná se podle svého prohlášení zavázala zaplatiti dluh Adolfa P., kdyby on sám do 30. září 1934 nezaplatil. Nezáleží tedy na tom, že bylo smírem mezi žalobcem a Adolfem P. jako hlavním dlužníkem dodatečně ujednáno, že hlavní dlužník může spláceti dluh ve splátkách, a že hlavní dlužník splátky dodržuje. Když žalovaná slíbila, že zaplatí, nebude-li hlavním dlužníkem zapláceno do 30. září 1934, jest povinna platiti. Ovšem závazek žalované jest toliko akcesorický, tedy závislý na výši dluhu hlavního dlužníka. Když tedy první soud zjistil, že hlavní dlužník splátky smírem převzaté přesně dodržuje, musel zaplatiti do vynesení rozsudku první stolice na svůj dluh ve splátkách 600 Kč, a měl proto žalovanou odsouditi toliko k zaplacení částky 1.400 Kč s 5% úroky od 1. října 1934, k jejímuž zaplacení se rovněž zavázala. Neposoudil tedy soud věc správně po právní stránce, když žalobu v celém rozsahu zamítl.

N e j v y š š í s o u d zamítl žalobu pro tentokráte.

D ů v o d y:

Odvolací soud neposoudil věc po právní stránce nesprávně, ani se neocítl v rozporu se spisy proto, že spatřoval v prohlášení žalované ze

dne 30. září 1933, že přejímá plné ručení, i základ pro žalobní tvrzení, že se žalovaná zavázala k placení částky 2.000 Kč s příslušenstvím. Vývody dovolatelčiny, potírající názor dovolacího soudu, nejsou správné, neboť žalobce se jako důkazu o svém tvrzení, že se žalovaná zavázala k zaplacení dluhu Adolfa P., odvolával na prohlášení ze dne 30. září 1933, které dle správného názoru odvolacího soudu obsahuje převzetí rukojemství. Rukojemství však obsahuje jen podmíněné převzetí povinnosti k placení. Odvolací soud se neopírá při tom o skutkové předpoklady žalobcem nepřednesené, nýbrž posuzuje jmenované prohlášení jen po právní stránce. Nesprávné právní posouzení odvolacím soudem jest tu však proto, že žalovaná byla uznána povinnou k placení podle prohlášení ze dne 30. září 1933 bez zřetele na pozdější změnu závazku hlavního dlužníka. Nižší soudy zjistily, že žalobce Eduard P. ujednal s hlavním dlužníkem Adolfem P. později dne 22. února 1935 před okresním soudem v M. ve sporu C 1701/34 smír, jímž se Adolf P. zavázal zažalovanou částku 2.000 Kč s 5% úroky ode dne 1. října 1933 a útraty sporu zaplatiti v měsíčních splátkách po 200 Kč, počínaje 15. března 1935, pod ztrátou lhůt a že Adolf P. ujednané splátky také dodržel. Odvolací soud vyvozuje povinnost žalované k placení z toho, že v jmenovaném prohlášení převzala plné ručení za částku 2.000 Kč, která měla býti hlavním dlužníkem podle původního ujednání zaplacená do 30. září 1934. Tomu názoru odvolacího soudu nelze však přisvědčiti. Povinnost rukojemního jest závislá na povinnosti hlavního dlužníka a rukojmí jest zavázán jen potud, pokud jest zavázán hlavní dlužník. V souzeném případě se sice závazek hlavního dlužníka zakládá na prohlášení ze dne 30. září 1933, ale závazek z řečeného prohlášení byl změněn smírem ze dne 21. února 1935, C 1701/34-3, okresního soudu v M., kterýžto smír ujednal žalobce bez výhrady týkající se rukojemství; dotčený smír působí však také i ve prospěch žalované jako rukojmí. Rukojemství zakládá akcesorní závazek jak co do výše dluhu, tak co do způsobu jeho placení. Pro akcesorní povahu rukojemského závazku může jíti závazek žalované jen tak daleko, jak byl stanoven smírem, a po jeho uzavření neručí již žalovaná za splatnost podle prohlášení ze dne 30. září 1933, nýbrž jen za dodržení splátek podle smíru ze dne 21. února 1935 (§ 1390 obč. zák.). Poněvadž však hlavní dlužník splátky podle smíru dodržel, nebylo tu v době vynesení rozsudku první stolice (§ 406 c. ř. s.) povinností žalované k splnění jejího podpůrného závazku. To by nastalo jen tehda, kdyby hlavní dlužník splátek smírem stanovených nedodržel. Bylo proto žalobu pro tentokráte zamítnouti.

Čís. 16240.

Odpovědnost za škody z provozu silostrojů (zák. č. 162/1908 ř. z.). Jde o vadnou povahu silostroje (§ 2, odst. 1, řeč. zák.), praskla-li osa kol automobilu proto, že nesnesla přetížení, a nikoliv následkem krom-obyčejné prohloubeniny v jízdni dráze.

(Rozh. ze dne 30. června 1937, Rv II 587/37.)